

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői s kiadói szállás:
Könyeres Adolf ügyvédi
íródája, Nagypiaczon.

NEMLERE

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden igtatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknel alku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségben
és Römer és Kammer nyom-
dájában.

Csik-Mártonfalva Februárius 27-ike.

Tisztelt szerkesztő ur, becses lapjának néhány számában előfordult a székelyekért ezimzett, kitünően a tárgyhoz szolló cikkekkel látam, ezen öserejében lévő a haladásra megkívántató minden kellékekkel felruházott nép sorsa megfelelő mértékben tekintetbe kíván vétetni.

A kivándorlást illetőleg osztom az említett cikkekben felhozott nézeteket. Fialtal és különösen nőszemélyek kivándorlására a legnagyobb figyelem fordítandó, ezek külföldön nagyon kevés kivétellel, (vannak atyánkfiai kik külföldön is diszére válnak nemzetünknek) vagy elvesznek, vagy pedig ha vissza is térnek, a társadalomnak haszontalan, igen sok esetben káros tagjává válnak. Idősőbb egyének csak nagyon ritkán és ha vagy egy kiis vándorol, az rendszeren olyan hogy igen sok kár nincsen benne. Nagyobb mértékbeni kivándorlásra az utóbbi időkből nem is emlékszem.

A székely ugyan a mint a tapasztalat mutatja megtud élni mindenütt, sőt életrevaló ügyessége által vagyont is szerez, de azt is tudja mindenki, hogy kedves hegyei völgyeitől, szóval őseinek dicső emlékekkel telt fészektől, a kol a népvándorlások ös- korában a félvilág feletti uralma szétfoslásával visszamaradt nehezen válik meg, a miért is némely vidékek valóban tulnépe- sültsége daczára magyarországnak az alföld lakoi által imádott páratlan dus ron- aára leendő átlántálása lehetetlen.

A székelynek ott kell maradni a hova a sors és események helyheztek. Állapota nagyrészenek nem is szomorító, Marosszék udvarhelyszék és háromszék kitünő gabonatermő helyek és különösen háromszéken a mezeigazdászati meglehetősen magos fokon áll és merem állítani miszerént a háromszéki székelynél földjét a haza összes területén senki sem műveli meg különbül, és lakoi aránylag az egyesek csekély birtokához na-

gyon örvendetes eredményeket tudnak felmutatni. S Szt.-György és Kézdi-Vásár- hely pedig tekintélyes kereskedelmi közpon- tokká küzdötték fel magukat. és ipar tekintetében is, az utóbbi időkben nagy előhaladást tettek.

Csikszék és Gyergyó a legnépesebb része a székelyföldnek, az egyesek birtoka ennek folytán sokkal csekélyebb mint a más székelyekben, és általában silányabb és terméketlenebb. Itt már a földterményeire kevésbé lehet számítani, azért itt más kutforások után kell nézni, és ilyen kutforrás az ipar.

A mint az e tárgyban hozott cikkek írója igen helyesen megjegyezte, a székely nagyon alkalmas iparosságra, még nem tanult ipart is folytat, és szükségait a háza megépítésétől kezdve, le ruházataig, cselédei (családa) segélyével fedezi. Azon mesterséget pedig a melyet tanult, szeretettel folytatja és munkája nem válik szégyenre, sőt a már művészettel kapcsolatos mester- ségeknél is kitünőségeket is tudnék elősorolni.

Az olyan iparosokban kik maga a Csik és Gyergyói székelynép szükségait fedezték, miután a népnek egyszerű életmondja és vagyontalansága mellett, szükségai nagyon csekélyek, talán nem is szüköl- ködünk, és ha az ily nemü iparosok közöt- tünk tulságosan elszaporodnának nem volna elegendő munkájok és ennek folytán előnyel nem bírnának.

A székelynépnek olyan ipart kell te- remteni a mely külpiacon képezzen áru- cikket, és mégis a helyi viszonyoknak megfelelően.

Francia és Olaszország, Anglia, Schweicz és Németország némely vidékei, és egy egy tömegben sokkal nagyobb né- pesség mint a meunyi a Csik- és Gyergyó- lakosságának száma, egyetlen egy iparág által tartja fenn magát.

Szakértőktől értesültem, hogy szalmánk

szalmamunkára nagyon alkalmas, nem volna e jó a szalmaipart nálunk életbe léptetni, a szomszédtarmonyákban ezen cikkek kétségkívül nagy keletje volna. Ap- róbb famunkákkal maig is saját hazánkat is a külföld látja el, a hol egész vidékek csak gyermekjáték készítésből élnek. Nyers terményeink mind durva állapotban szálit- tatnak el, nem volna e czélszerű ha kecs- kéink és más állataink bőreit magunk ké- szítenők ki, az abból előállítandó árucik- keknek u. m. bőröndöknek, utitáskáknak s. a. t. bizonyára piacza nyilna keleten.

A mint Brassónak kulacsait, tulipános ládáit és más árucikkért Indiáig elviszik épen ugy elvinnék a mi szalma, fa, és bőr- készítményeinket is.

Méltán kérdezné valaki, hogy az em- litett és hasonló üzleteket miként lehessen életbe léptetni. A kezdet minden esetre ba- jos és bizonyára egy pár év beletelne a mig ezen iparágok virágzásba jönnének.

Nézetem szerint nálunk az említett, vagy hasonló iparágokat csak is a magos kormány segélyével lehetne életbe lép- tetni, és erre nézve két ut volna. Olyan egyéneket hozatni a kik az illető iparágat tökéletesen értik, és ezek vezetése alatt ipar oskolákat állítani fel, vagy pediglen mit még előnyösebbnek tartok, egy pár életre való fiatal embert küldeni azon helyekre, a hol a behozandó ipar virágzik, és ezek használtatnának aztán tanítóknak.

Felsorolt eszmém lehet, hogy minden- ben nem megfelelők, de reméllem, hogy azok által mások is goldozkozásra indittat- nak, és talán a magas kormány is figye- lemre veszi ügyünket. *) . . . y .

*) Nagyon köszönjük a jelen érdekes cikket és kérjük íróját, hogy jövőre is tisztelje meg a Nemlert becses soraival. Szerk.

TÁRCZA.

Az én gyermekkori jó barátom.

(Folytatás és vége.)

A 11-ik zászlóalj állított volt magának egy bandát, természetesen a Pharao fiaiból. Ezek, a mint tudjuk az egyik csárdától a másikig csak elkutya- golnak, de hosszabb utra gyalog egyszem indul jó szívvél; hát ök bizony szegények szép lassan lovat szereztek maguknak, ugy hogy Piskinél már teljes lovas bandát képeztek. Hogy milyen jól néztek ki a lóhátán hedegővel, gordonnal meg a nagy dobbal, — lehet gondolni. Hej de mikor csatára került a dolog, lámpással sem lehetett a bándából még egy lábot is kapni. Hogy történt hogy nem Piskinél, vagy nem gyanították a nyulszívü lovasok, vagy valamelyik tiszt tréfát csinált velük és olyan helyre állította fel őket hogy huzzák a Rákóczit, a hol a csata kezdetével egy egy golyó is ténfergett. Hát egyszer jön a bandda eszeveszetten vágatva, elől a nagydobos, ugy tánczolt a nagy dob, hogy szinte ke- resztül szökött a dádénak a fején, nyomában a gor- donos; ugy nézett ki a tánczoló gordonnal, mintha a nagy anyja a hajába csipeszkedett volna s mind- kettőjüket a forgósél hajtaná, utánna a többi. A ki

ezt a Lüczow vad hajhászott és azokat a megré- mült barna arczokat látta, ölte meg a kaczagás.

A mint a 11-ik zászlóalj felé vágatnak, kérdi tőlök Jancsi: hát mia csárász morochar? Jaj! oda vagyunk — kiált vissza a nagy dobos, minden el- veszett, a nagy dobot és meglütték. Evel eltiúntek, és többé nem voltak láthatók. Szegény fiuk, őket az Isten nem teremtette a csaták számára!

Sokat irhatnék még az én kedves Jancsimról; de tudom, hogy a szerkesztőnél tömérdek, sokkal érdekesebb, tárcza vár, hogy nyomda alá kerüljön, azért igyekszem a végére érni.

Benn voltak a muszkák. A mindenható leg- jobban fogja tudni, miért küldötte a nyakunkra. Min- den oldalról csak rémes hírek jöttek, végül Kolozs- várt is megjelentek. Ámbár hogy nem tőlök indult ki a cultura és civilizatió, nagyon jól viselték ma- gukat; ha határtalan csekély szükségük fedezve volt nem zsaroltak senkin.

Szép meleg nyári napok voltak. Egy reggel a mint az udvarra kimegyek, látom hogy valaki ren- dezget, takarít. Mindjárt megismerem, daczára ana- nak, hogy át volt öltözve egykori ruhájába, az annyira takaros hostátiak öltözetébe. Az én kedves Jancsim volt. Megöleltük, megcsókoltuk egymást; első dolga volt a bátyámatán kédezősködni. Mondám, hogy mit- sem tudunk róla; elhalványult és megtelt a szeme könnyel. Akkor én sem maradok honn, mégint el-

megyek. De hiába, szólyel vertek a muszkák, nem találkozhattunk.

A mig mi beszélgettünk, szüleim a cselédektől megtudták, hogy Jancsi haza került és behivatták. Bementünk mindketten. Jancsi bucsult, sirt, hogy ő a bátyám nélkül jött haza. Mi kellett szegényt hogy vigasztaljuk. Minden áron elakart indulni, hogy fel- keresse. Az öregnek minden beszélő tehetségét össze kellett szednie, hogy szándokáról leverje.

Komoly nehéz napok voltak, nagyot vesztett a nemzet; mint tudjuk, keserves esztendőket következtek.

Jancsi éjelenként bujdosott az erdőkön haza de magával hozta teljes felszerelését, és maig is hiven örzi ugy fegyverét mint honvéd öltözetét. A bátyám — mint pár héttel a Jancsi hazajövele után meg- tudtuk — Fejérvárt volt fogva; de csakhamar meg- szabadult és hazajött. Ekkor már Jancsi és mi is meg voltunk nyugodva.

A viszonyok változtak; Jancsi megházasodott, maga gazdája lett; fekvőinknek egy részét átvette; az atyjáról maradt tehének öregségükre az övei lettek. —

1865-ben láttam Jancsit utóljára. Estve érke- tem Kolozsvárra; reggel mindjárt hozzá mentem. Szép tágos udvara közepén állott; a bornyakat kie- resztette és gyöngyörködött bennök. A mint eleibe állottam, egy darabig nézett. Hát mi a Jancsi, nem ömersz kérdém? Oh hogy a jó isten áldja meg, de

A magyar képviselőház

f. hó 23-án tartott ülésében napirenden volt „a közoktatási budget részletes tárgyalásának befejezése.“

A miniszterium összes nyugdíjaira megszavaztatott 31,940 frt.

Következik a „rendkívüli szükségletek rovata:“ Szükségeltetik egyházi czélokra 310.000 frt. Ezen összegből megszavaztatik az ág. hitv. egyház részére 36.000 frt; a görög szertartású kath. egyháznak 99.000 frt; a helvét hitű egyháznak 65.000; a görög keleti egyháznak 100.000 frt; az unitárius egyháznak 5000 frt; az izraelita felekezetnek ugyanannyi. Továbbá tanulmányi ügyek igazgatására 5030 frt.

A „tanintézetek“ segélyezési rovatánál megszavaztatott a „brassói“ román gymnasiumnak 5000, a szebeni főreáltanodának szintén ennyi.

Az egyetemi fűvészkertben állítandó „aquarium-ra“ megszavazott a ház 9000 frtot.

Megszavaztattak végül: „muzeum lépcsőházának“ falfestményekkel ellátására 6000 frt; a könyvtár rendezésére, szekrényekre stb; 12,400 frt. Ezzel a közoktatási miniszterium költségvetésének részletes tárgyalása is véget ért.

Irányi figyelmezteti a házat, hogy egy határozati javaslatát a kultuszminiszteri budget tárgyalása végére tüzte ki a ház, mire az el is fogadtatott. Így szól:

Felkérendő a miniszter, hogy egy felsőbb tanítónői illetőleg nevelőnői képezde felállítására és költségeire névre a képviselőház elé tervezetet terjeszzen be.

Következnek Honvédelmi törvényjavaslatok.

Gr. Andrásy miniszterelnök azon óhaját fejezi ki, hogy czélszerűbb volna előbb az indennit-törvényt venni elő s így aztán a honvédségi törvényeket megszakszavazni, mert ő azon kormány Mire az elnök megjegyzi, hogy az indennit-törvény a holnapi ülés első tárgyának van kitűzve. Gr. Andrásy megnyugszik, s tudatja, hogy a honvédségi törvényeknél Hollán Ernő államtitkár fog felvilágosításokat adni. Ezzel a tárgyalás megkezdett a központi bizottság részéről mint előadó: Királyi Pál van megbizva.

Szólo ajánlja az indítvány elfogadását.

Csanády Sándor ezen törvényt, mely t. i. a márczius hóban viselendő köztérhekről és a közös költségek folyóváltételéről felhatalmazásról szól azért nem akarja megszavazni, mert ő azon kormány iránt, mely 4 év óta az ország javára semmitsem tett bizalommal nem viseltethetik. — A ház többsége erre a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja s erre következik a „részletes tárgyalás.“

A ház a központi bizottság szövegezését fogadja el azaz 7.374.592 frt 27 $\frac{1}{2}$ krt,

V i d é k.

Bereczk, február 24-én. E hó 20-án kezdetett meg s végeztetek be városunkban a sorozás. Mint a korábbi években, úgy most is nem minden zaj nélkül maradt, feltűnést okozott a helybeli románoknak azon ismételt maguktartása, melylyel fiaikat a hadkötelesség teljesítése alól mindig törvény ellene-

hogy ne ösmerném; csak már olyan rég uem láttam. Nem akartam hinni szememnek; hogy' megemberesedett, épen olyan, mint a kedves édes atyja volt, az isten áldja meg a porát is. Levette a kalapját s inge ujjával törölt egyet a szemén. No de menjünk be, csak hívom a feleségem. Jött az asszony is, bementünk a házba.

Nagyon csimosan volt butorozva, tiszta minden, mint a tükör. Leültünk; mire beszélgetni kezdette, hogy neki sorsa meglehetősen jól megyen; be jött az asszony, tüzről pattant ügyes barna menyecske volt. Összeacsapta a kezét: na né kit látok! Megszoritotta a kezemet; nem tudta mit csináljon. Janesinak jól esett, hogy olyan örömben van a felesége; no még megérem, hogy a nyakába ugrassz örömdöbe, mondá és nevetett. Ez mind jó, hanem hozz valamit az asztalra; ugy-e még nem reggelizett? Igen lelkem igen hozok mindjárt; addig vegye elő azt a szilvriumot, hinálja. Jól is mondod — jegyzé meg Janesi, — elő vette a szilvriumot s köszöntgettük egymásra. Az asszony azalatt megterítette az asztalt; volt tej, vaj, tejfel, főtt tojás, szalona, turó, még kávé is. Bizony mondom, rég ideje olyan jól nem esett.

Reggeli után kérdezte az asszony, hogy a fiukat láttam-e. Igen — mondja Janesi — elis feledtem megmutatni őket; van három nagy fiunk, kettő már iskolába jár; most várakozó van, s ma, hogy

sen Kivonn igyekeznek. Tekintve az adók leg-súlyosbikára, a veradóra, mely tartozást székelyeink a haza s király iránt tartozó s viseltető rendületlen hűséggel mindig pontosan lerónak, nem lehet bámulnunk, ha ők csataedzett hősök unokái, mint maguk is hadiszolgálatokban megvényt egyéniségek — a honfiúi kötelesség nem teljesítése s a törvény kijátszása miatt méltán érzett bosszankodásuknak hangos panaszokban nyílt kifejezést adnak akkor, mikor látják, hogy míg a székelyekre rótt hadjatalék rendes előállítás után kiszolgáltatik s azon felül a honvédség is még több ifjával szaporíttatik, addig a románok részéről Bereczkben egy sem állíttatik elő, daczára annak, hogy a románokra elég aránytalanul csak 2 ujonez rovatott, a magyarokra ellenben 6, ámbár ezek népességre nézve alig állnak fen-nebb.)*

Folyó hó 18-án a helybeli közössé alakított iskola javára egy táncvizigalom rendeztetvén, az az itteni szétágazott s mind inkább pangó társadalmi élet felett lebegő ködfátyol daczára oly fényesen sikerült, hogy mindenki várakozását felülmulta. Öröm volt látni az itt nagyon ritka népes diszes társaságot, az uralgó élénk kedvet s vidor társalgást, mely a rendes táncszünetek közben kedélyesen folyt. A költségek levonásával a tiszta jövedelem megközelíti a 40 ftot, mely összeg a legjobb reményt is meghaladta. Bizony szükségünk is volt rá, hogy legalább kezdetét vegye iskolai ügyünk normalis állapotba helyezése, mert mi még csak ezután dícselkedhetünk iskolánk jókarba állítása iránt s reméljük, hogy a megválasztott iskolai szék működése folytán a siker és haladás hová tovább bekövetkezend.

Elismeréssel tartozunk azon t. uraknak, kik gátoltatásuk folytán a táncvizigalomban részt nem vehetvén, jegyüket megváltották.

Végül nem tagadhatjuk meg elismerésünket azon alábbi tisztelt egyéneknek is, kik a szent részvét enyhítő szellemétől ihletve, a honfiúi lelkesültséggel küzdött franczia hősök nyomorteljes állapotján kegyes adakozásuk által némileg segíteni óhajtottak.

Ujjalu, február 27-én 1871.

Kedves „Nemerénk“ 6-dik lapjában megkezdém a hajdani brassai magyar lapok emlékéit megújítani; nem lesz talán érdektelen, ha még holmit közlök:

A dicső székely nemzetben az irodalomra nagy hajlamat tapasztaltam, s úgy szólva kész írók léptek fel a pályára; az ifjuság pedig, szokása szerint, írta a verseket halomra. Az ev. ref. főintézetekből, kolegijumokból, repültek a versek a „Mulattató“ számára; Szász Károly, a nagyhirű enyedi tanárnak egyik nagyreményű tanulója, talán Károly vala, a mostani második nagyhirű Szász Károly, küldött bé cikket; ez lehetett az első irodalmi működése. — A mostani jeles író és ev. ref. lelkész, Medgyes La-

*) A katonaságtól vonakodás más vidékeken és más nemzetiségeknek is fordul elő. Mi meg vagyunk győződve hogy ezen vonakodás a Bereczki románok részéről nem annyira hazafiatlanságból, mint más viszonyokból ered, és hiszük, hogy akkor ha a haza önállósága és szabadsága megvédéséről volna szó, román atyánkfia igyekeznének a többi nemzetiségek mellett hátra nem maradni. Szerk.

jos, a mulattatóban kísérté meg bizonyosan legelőszőr írói tehetségét. De voltak, mint emlitém, már kész írók: egyik fáradhatlan írója vala a „Mulattatónak“ Benedek Áron, ev. ref. lelkész, egy más, ki a háromszéki régi váromladékok történetét avatott tollal írta, vala Ferenczy János, ugyancsak ev. ref. lelkész; az akkori brassai rom. kath. káplán, Györffy, hasoulólag buzgó író vala. —

Még vannak jelesek, kik említésre méltók; de fájdalom, mint első levelemben jelentém, az akkori lapok nálam is eltévedtek. —

A brassai magyar irodalom történetére nézve nagy segélyt nyújtana azon honfitárs, a ki emléktől fentartotta az első brassai lapokat, az „Erdélyi Hirlapot és Mulattatót“, és a „Nemere“ szerkesztőjéhez egy időre áttekintés végett beszolgáltatná.

A surlódást, polemiát, még az első brassai lap sem kerülte el. —

A 6 cikke: „Csak kicsit s jót“, polemiát idéze elő. — Egyik erdélyi városban kutyát fogtak a számkoba, s úgy mentek a város piaczára: s egy tréfás jelentéske jöve erről az „Erdélyi Hirlap“ számára, azon megjegyzéssel: „ebben is hasonlítunk Kamtsatkához.“ —

Ez az ártatlan is egy kis polemiát okozott. —

De egy keletkező főpolemiát csakugyan elfojtottam. A nagyhirű enyedi tanár Szász Károly oskolakönyveket adott — ki, s az ellenpárt, ugyan-csak akkori enyedi tanár, a nevét, ámbár meghalt, nem emlitem, hatalmas polemiát akart előidézni a halhatatlan érdemű férfi ellen.

A dicső székely nemzet sokat tehet a „Nemere“ fentartására, s reménylem: nem engedendi e harmadik brassai lapot elhnyugodni. A nemzeti irodalom gyarapodása Brassóban ugyan is szükséges. Brassóban a német hirlapi irodalom csak egy évvel kezdődött hamarabb mint a magyar, s ha jól emlékszem, Baritz György a román lapot a magyar lappal egy évben 1838-ban indítá meg. A német és román lapok máig futják pályájukat; csak a magyar vala oly szerencsétlen kétévi létel után megsemmisülni, —

Brassó, Erdélynek virágzó kereskedelmi városa, s nagy jövedője lesz; itt a székely s magyar fiak kereskedelemben s iparban kimivelhetik magukat; s bárhol telepednek meg, Brassóval mindig összeköttetésben maradhatnak; s ezen összeköttetés fentartására szükséges egy brassai magyar lap, mely nemzeti érdekből derítendő fel a valódi körülményt és állapotot. —

A főérem — koszorút adjuk meg pedig annak, a ki arra ugyan is méltó! — Nyugszik ugyan, a mi halandó vala benne, a porladozó test; de a halhatatlan szellem most is működik; ő vala, a ki a fentebbi három nemzeti hirlapok eszméjét forrón felkarolá, tülemelkedve minden kisszerű nézetten, nemzetiségen, egyedül az emberiség művelődését tekintvén! — Ő vala, a ki bennem is fölébreszté az első brassai magyar hirlapok megalapításának buzgalmát; s ezen jeles magyar, az üdvezült brassai abbás Kovács Antal!

Végzem; mert ily jeles magyar honfi emlékének megújítása után más kisszerű tárgyról, illetlen, beszélnem; de, kedves „Nemere“, visszonlátásig.

K ö p e J á n o s,

az első brassai magyar hirlap egykori szerkesztője.

K ü l f ö l d.

Franciaországi események.

Tudósításaink mult hó 25-ig terjednek ki s a szerencsétlen francia nemzet sorsáról következő adatokkal szolgálhatunk:

A békealkudozások még mindig csak azon stá-diumban vannak, hogy az alkudozó felek megegyezése minden pillanatban várható. A területátengedés elvben elismertetvén a francziák által, a differenciát még csak a hadikárpótlás kérdése képezi. A német főhadiszállás eleintén 2000 millió tallért követelt, melyből három negyed milliárdot leengedett; a Bismarck által követelt minimum tehát 1 és egy negyed milliárd tallér (4 és fél milliárd frank). Ezen összeg kisebb ugyan, mint mennyiről eleintén beszélt a fáma, de még mindig nagyobb, mint mennyit a méltányosság és egy kiszarolt, tönkre jutott ország pénzügyi állapota megengedne.

A Párisba való bevonuláshoz még mindig szilárdan ragaszkodik a porosz hadvezénylet. A poroszok még ezen kegyelemdöfést is meg akarják adni a francia önértetnek. Thiers tiltakozik a bevonulás ellen, s figyelmeztet arra, hogy a bevonulás a párisiak elkeseredett hangulata miatt nagy veszéllyel jár. Párisban már is falragaszok izgatnak az ellenállásra, melyel föl hívják a Párisban levő 400.000 nemzetört, hogy erélyesen „védelmezze“ magát a poroszok ellen, ha ezek Párisba akarnának vonulni.

B.

A fölhívás mondja: „A nemzetőrök kezében fegyver van, s ezt csak életükkel engedik kiszakítani kezükből. Nem vethetjük alá magunkat a szándékolt megaláztatásnak. Bár meggyőztünk, de a megaláztatásnak mégis van határa.“

Garibaldi m. h. 15-én elhagyta Franciaországot. A tábornok elindulásakor egész Marseille talpon volt. „Itt megy a mi utolsó reményünk!“ kiáltott fel többiben a nép. „Éljen Garibaldi!“ viszhangzta több ezer torok. „Éljen a köztársaság!“ „Éljen a köztársasági Franciaország!“ volt ezekre Garibaldi felelete.

A francia köztársaságot Görögország kivételével az összes hatalmak, valamint a pápa is elismerték.

Harcias készülődésekről törökország ellen tesz említést az újvidéki „Srbski Nádor“ 14-ik számában. A legközelebbi időben összetüendő „szkupstinában“ a kormány a constantinápolyi kabinetnek válaszára a néppel fogja közölni s azon esetben, ha a stambuli kabinet időközben a szerb kormányzásnak ultimátumát, melyben Boszniának Szerbiához való bekebelezését kéri, nem találja megoldani, márczius hóban Szerbiának kicsinyje és nagyja harcra készen álland, s a szávántuli összes szerb tartományokban kezdetét veszi majd a keresztes háború. Ausztria-magyarországnak érdekében áll tehát a keletnek mai válságos percében kétszínű szerepet nem játszani.

Ajánlja végül a nevezett lap a magyar kormányra, hogy az illetékes helyen Constantinápolyban is a szerb kérdést partolásra vegyék.

A román „Federatiunea“ Franciaország elnyomásáról szólván ezeket mondja: Anglia és Ausztria nem soká elveszik poltronságuk jutalmát, mely szerint megengedték Franciaország eltiprását Osztrák-Magyarországban a reactió emeli fejét, s a protestantismus roppant hatalmának ellenében a rohadat katolicismust tolja előtérbe.

A mult morzsából tengődő Ausztria maga a megtestesült tehetlenség. Nem a katolicismust kell szembe tenni a protestantizmussal, hanem a valódi szabadságot életre hozni, hogy az kölcsönözön óriási erőt a népeknek a junkerek és mukkerék ellen, melyek átkozottabbak a poroszoknál. Beust meg, Beust marad — ezt variálják a lapok: szerencsés utat, bár soha se ismertük volna — s bár magával vinné lelkibarátját gr. Andrássyt is!

A prágai „Correspondance Slave“ 21-ik számában a magyarok jelenlegi magaviseletéről a közös birodalom többi népei ellen tevén említést, mely szerint Magyarországban a jelenleg uralkodó párt, miután minden ohajtásai teljesültek, most a guny, az ellenszenv és irigység fegyverével agitál, következő „czine mintjével“ végzi elkeseredett szívének ömledéseit: „de a büntetés nem sokára elfogja éni őket, s nem épen szükséges, hogy ez Bécsből jöjjön, ez saját területeken fog keletkezni és megfogja semmisíteni az önző, zsarnoki durvaságot, mely a népek szabad fejlődését akadályozza.“

Jaj neked szegény Magyarország! Ugyan ezen lap szerint a dalmát szláv párt az új miniszteriumhoz emlékiratot fog intézni és abban kérelmezni:

- a) a szerbhórvát nyelvnek az iskolákba és közhivatalokba behozatalát;
- b) egy dalmát vaspályának engedélyezését;
- c) egy népszerű dalmát kormányzónak kineveztetését;
- d) az olasz nemzetiségű felsőbb hivatalnokoknak eltávolítását és a Schmerling féle választási törvénynek megszüntetését; elvégre.
- e) egy dalmát Landwehrnek szervezését, egy hadi kikötőnek építését és az ifju dalmátok részére a fiunei tengerészeti iskolánál megfelelő számú ösztöndíjnak alapítását.

Népnevelésünk.

(Brassóvidék Hétfalu). A „Nemere“ 17-ik számának vezércikke alkalmat szolgáltatott nekem arra, hogy a népnevelés emelése tárgyában a legégetőbb szükségnek némi kifejezést adjak.

És pedig azon szerény indítvány által, miszerint: „Mindenütt, hol csak lehetséges, szerveztessenek legelső sorban kisdudóvó intézetek!“

Hétfalu népiskolái — különösen az 1868 XXXVIII-ik törvénytik létre jötté óta, — szembe ötlő virágzásnak indultak. Igen, mert a saját anyagi erejükre hagyatott felekezeti iskolák községiékké alakulván — a magas kormánytól tetemes évi pénzügyet nyertek.

Csakis ily alapokon sikerülhetett a tanerők számát megszaporítani: innen van, hogy a nevelésügy terén itt is ott is jelentékeny mozgalmak történnek — majd az iskola felszerelése, majd pedig az építkezések tárgyában.

Azonban nem történt eddigel semmi, a kisdudóvó intézetek felállítása érdekében! — Pedig, ha a népiskolai nevelés és oktatás nagyszerű épületét szilárd és biztos alapon ohajtjuk szemlélni: akkor a nevelést már a gyermeki 3 és 6 év között kell — szakavatott egyének gondos felügyelete alatt megkezdeni! —

Azért tehát elkerülhetlen szükséges intézménynek tartom az óvodák szervezését karöltve a népiskolákkal.

Mert akkor a gyermek jókorán megkedvelné az iskola falait, hol játszadózva, észrevétlen fejleszgetnék szive és értelme; tágulna látköre, ismerete, gyarapodna önmunkássága, rendszeretete, illemes magaviselete. S mind ezek mily nagy mértékben eszköznélnek az iskolai sikerebb nevelést és oktatást! —

Akkor a szülék reggeltől-estig, hétről-hétre, évről évre nyugodtan végezhetnék házi teendőiket — és nem történne annyi szerencsőtlen esemény házaik körül vagy épen gyermekeikben.

Akkor a társadalom is sokkal épőbb, egészségesebb testalkatú; értelmesebb, ügyesebb s kötelemeinek jobban megfelelő polgárokat nyerhetne — mintsem így — óvodák nélkül. Íme ezen rövid vázlatból is kitűnik nagy fontossága a kisdudóvódnak.

S én megvagyok győződve, hogy minden városban vagy faluban a szülék, ha valamire — akkor épen ezen intézményre a legörömebb fogják filléreiket évenként felajánlani.

Szeretem hinni, hogy egyetlen egyház felekezeti és község se lesz, mely a saját környezetében szervezendő óvodára évi jövedelméből egy bizonyos részt meg ne szavazna.

Hiszem végre, hogy a magas kormány, mely népiskoláink emelése tárgyában tetemes évi segítyt ad — ez ügyben is támogatni fog.

Márczius 1. 1871.

Hegyalyi.

Legujabb.

Verbász, febr. 26. Eötvös b. emlékére ma a helyi hitvallásnak egyházában minden vallásfelekezettük tömeges részvétele mellett gyászistenisztelet tartatott.

Berlin, febr. 26. Hivatalos jelentések szerint a békefeltételeket Bismarck, Thiers és Favre mult pénteken állapították meg.

Versailles, febr. 25. Párisban tegnapelőtt jelent meg a „Bri du Peuple“ kis napilag első száma „az eladott Páris“ feliratu vezércikkkel, melyben Favret és Thierst árulóknak kiáltja.

Brüssel, febr. 26. Bismarck Elsass és Lotharingiát nem bekebelezni, de öt évre megszállni akarja, a midőn a nép plebiscitum által határozná sorsa fölött.

Bordeaux, febr. 26. A Liberté hitteles értesülés alapján megerősíthetü véli azon állítást, hogy Thiers őszintén és minden utógondolat nélkül szándékozik a köztársaságot megalapítani.

Berlin, febr. 26. Thiersnek a francia kormány élére lett megválasztását itteni körökben veszélyesnek tartják a nemzetközi kereskedésre nézve. Thiers megrögzött protectionista s most hizelegni is akarván nemzetének, alig lehet remélni, hogy a keresk. szerződést Németországgal megújítsa.

Strassbug. febr. 26. A rendes vasuti közlekedés Párisal helyreállított; az ut tizenegy órát vesz igénybe.

V e g y e s.

Népszámlálási adatok.

Az 1869-diki December 31-én tartott orsz. népszámlálás eredménye a következő:

„Magyarország és Erdély“ összes lakói száma 13,219,350 volt:

Ezekközt van foglalkozásukra nézve; „Lelkés“: 17.515; — eztán kissé sok, kevessebbel is beérhetnök.

„Mindenféle közhivatalnok“ (t. és állami megyei községi) 34.282.

„Tanító és tanuló“: és pedig Magyarországon tanár és tanító 21.239. Erdélyben 3983 összesen 25.222; tanuló Magyarországon 50.560, Erdélyben 8.802, összesen 59.362; — ez pedig tán kissé kevés, vagy éppen nagyon kevés, jóval több nem ártana.

„Író“: összesen 677. (Erdélyben 73).
 „Művész“: összesen 10.944. (Erdélyi 1.129).
 „Ügyvéd“: összesen 4.634 tán ezt a dandárt sem ártana egyszer a poroszokkal szembe állítani.
 „Egészség ügyi személyzet“ összesen 13.184. (Erdélyre mintegy 1/10 rész esik).
 „Föld és erdőművelő“: birtokos, haszonbérli és napszámos összesen 4,338.099.
 „A vadászat és halászatnál“: összesen 4.115. (Erdély 87).

„A bányászat és kohászatnál“: összesen 49.369 nevezetesen Magyarországon birtokos 507, haszonbérli 279, tiszt. 1.585, munkás 37.041. — Erdélyben: birtokos 743, haszonbérli 687, tiszt 320, munkás 8.207.

„Az építészet és művészeti iparágaknál“: összesen 57.335.

„Fém, kő és fa iparágaknál“: összesen 156.862.

„A vegyészeti, élelmezési és dohány iparnál“: összesen 76.456.

„Szőllő iparnál“: összesen 89.607.

„Bőr és papirgyártás“: összesen 157.827.

„Nem közvetlen termelő“: 60.182.

„Kereskedelmi pályán“: 94.632.

„Szállító vállalatoknál“: 25.747.

„Bizonyos foglalkozás nélküli egyének“: és pedig 14 éven felül Magyarországon 201.956 férfi, — 1,781.374 nő, Erdélyben 34.774 férfi 337.255 nő, — 14 éven alóliak Magyarországon 1,834.909 fiu, 1,895.350 leány, Erdélyben 332.659 fiu, 345.433 leány — mindössze 6,763.726.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 2-án este 8 órakor 5 perc.
 Érkezett 2-án 11 óra.

Nemzetgyűlés békét 546 szavazattal 107 ellenében elfogadta. Poroszok ma reggel ellentállás nélkül bevonultak Párisba.

A francia sebesültek javára adakoztak szerkesztőségünkél:

Magyari István	1 ft.	— kr.
Gergely Elek	—	50 „
Jancso Ferencz	1	— „
Bojér Miklos hidvégről	2	— „
Gödrö Anna	1	— „
A Brassói magyar ref. iskola növendékei	5	— „
Fejér János Bereczkből	1	— „
Nemes Ferencz	1	— „
K. E.	1	— „
Fejér Károly	1	— „
Merza Zakarias	1	— „
Magdo Antal	1	— „
If. Farkas J.	—	40 „
K. Horvath Elek	1	— „
id. Boeskor Károly	—	50 „
Hármon	—	91 „
Lukáts Márton, t.	—	30 „
Egy özvegy	—	10 „
Négyen	—	60 „
Demién István	—	40 „
özv. Boér Miklosné	—	40 „
Koltófean Konst.	1	— „
ifj. Jénig Jánosné	—	60 „
Négyen	—	40 „
M. K. és B. S. menyezőjök alkal- mával Bogdan István	1	— „
Bogdan Nina Bereczkből	—	40 „
Venereiter György	2	— „
Fejér János	1	— „
Orosz István	1	— „
Keresztes Antal	1	— „
Keresztes István	1	— „
Novák Sándor	1	— „
Összesen	31 ft.	51 kr.

és egy tallér.

Eddigi adakozások a 16. szám szerint 229 ft. 53 kr.

Összesen 261 ft. 4 kr.

42 ezüst huszas 1 tallér és egy 50 ftról szóló urbéri papiros.

Bécsi börze márcz 2-án. Brassói pénzaruk m. 2-án.

Pénz nemek.		Pénz nemek.	
Arany	5. 84	Arany	5. 90
Napoleon'dor	9. 89	Napoleon'dor	9. 94
Ezüst	122. 50	Magyar 20 franc	9. 94
Magyar földteherm.	77. —	Ezüst huszas	— 42
Erdélyi	73. —	Tallér	2. 40
Banati	75. —	Török lira	11. 34

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: **Kenyeres Adolf.**

Távirat!!!

F. Wertheim és társainak

Bécsben.

Egy borzasztó égés, a melynek dühe nagy mennyiségű cukor, szesz és viasz által még fokoztatott, raktáromat tökéletesen porrá tette, csak is az ön Napolyi raktárából vásárolt tűzmentes cassa, a mely az irtozatos tűzzel daczolt, maradott meg a mely számomra pénzben és értékpapirokban tetemes összeget megmentett.

Napoly, 10. febr. 1871.

Michele Buonocore.

A fenn említett tűz és rablás ellen tökéletesen biztos Wertheim cassáknak egyedüli raktára vagyon

J. G. NICA-nál,

Brassóban a Nagyutczában 540 szám alatt.

Fehér mell-szörp

Mayer G. A. W. gyárából.

Az egyedüli szer mell-fájdalom, hosszas rekedés és a tüdő elnyálkásodása ellen, a mely mindenki által legjótékonyabb hatással használtatott. Ezen szörp már az első használat alkalmával láthatólag előnyösön hat, különösen görcsös köhögésekben, számarhurutban a torokingert és legnyakasabb köhögéseket, a száraz betegségbeni köhögést sőt a vérhányást is biztosan megszünteti.

Pagliano-szörp

Pagliano Hieronimus, florenczi gyógytanártól.

Egész Európában elismert minden belbajokban páratlan házi szer, melynek sok ezren köszönik visszanyert egészségüket, ezen szer kitünőségéről több száz bizonyítvány kezeskedik.

Mindkét páratlan gyógyszer csak is

Mailat J. P.

a „Strucz madárhoz“ címzett kereskedésében található Brassóban. 3—0

(21) **Dr. Miller** 8—0

moha-növény nedve.

Több orvosi tekintélyek és magányok bizonyítványai által mint elismert hatású szer a légeső és tüdő hurutos taghártya bántalmaiban. Nehéz szinte mellrepszó köhögéseknél, több évekig tartott rekedtségnél, görcsös köhögésnél és a gyermekeknél előforduló számarhurutnál, kitüntetésben részesült.

Ezen szer még kezdődő tüdővész ellen is a legkitünőbb sikerrel használtatott.

Egy eredeti tégely ára használati utasítással együtt 50 kr. o. é.

Található: Brassóban gyógyszerész Jekelius Ferdinándnál, Duschoiu J. kereskedésében, Kugler Ede O-Brassói gyógyszerházban és J. Miller halpiaczi kereskedésében, Csíkszeredán Leicht F., Déés Kremer J., Fogaras Megay J., Gyergyó-Szt.-Miklós Fröhlich E., N.-Szebenben Sill M., Hosszufaluban Jekelius A., Kézdi-Vásárhelyt Lukács F., Kolozsvárt Dr. Hinz Gy. és Binder H., Nagy-Enyeden Horváth F., S.-Sz.-Györgyön Benkő és Csutak, Földvárt Folbert F. gyógyszerházaikban.

PAP FERENCZ

nádszék- és butorgyártó.

Figyelmébe ajánlja a t. cz. közönségnek jó és oltsó nádszék, foutele, kanape, pione és több fából való szobabutorait.

Megrendeléseket elfogad, és a távolabb vidékre is gyorsan kieszközöl. Kívánatra mintakártyákat bérmentesen küld.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Gyára és raktára vagyon Brassóban, a Nagypiatzon 326. szám alatt a Remenyik-féle házban a rendőrség (22) mellett. 14—0

A brassói magyar caszino

könyvtára mult hó 25-én megnyitott. Könyvek kivehetők minden szeredán és szombaton déli 12 órától 1 óráig.

43 3—0 **Az igazgató.**

Előpataki ásványviz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy a február és márczius havakban töltött viz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért ugy intézkedtem, hogy f. év február és mártius havaiban a főkutból tiszta új üvegekbe, javított dugaszolással annyi viz és ugy töltessék, hogy a viz minősége iránti minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabban teljesíthetessék.

Lehető hamisítások kikerülése céljából a raktárából kikerülő üvegek cink-kupakkal vannak ellátva, melyen körirathat betűkkel e szavak: „Előpatak Dr. Otrobán,“ közepén pedig „1871“ olvashatók. Továbbá örömemre válik tudathatnom, miszerint a tavalyi árakat, az idém tetemesen leszállíthatom és az által ezen jó hatású viznek élvezhetését könnyebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. és a közönség kényelmére újabbán készült 25 nagy üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Az üvegenkénti eladást a brassói fogyasztó egylet (Consumverein) eszközli.

Dr. Otrobán Nándor.

42 2—0

Műszerraktár.

Alólirt ajánlja a t. cz. közönségnek nagyszerű saját gyártmányu műszerraktárát, a melyben mindenemű acs-, asztalos-, kádár- és kerekének szükséges műszerek a legnagyobb daraboktól a legkisebbekig a legkitünőbb minőségben és legnagyobb választékban jutányos áron kaphatók.

Megrendelésre készíti a jelenleg annyira kedvelt télen nyáron használható tartós és szép

(25) **ablakredőket** 9—0

(Jalousien), a melyek felhuzva, leeresztve és kitámasztva minden szobának díszére szolgálnak és nyáron a szobát kitünő hivesen tartják, csinosagra, könnyűségre, tartósságra és olcsóságra pedig, minden eddig ismert ablakredőket felülmúlnak.

Egy □ lábnak ára 50 kr. o. é.

Nagyszerű koporsó- és halotti ruha-raktárában saját gyárában készített koporsók minden nagyságban, az egyszerűtől a legdíszesebb kiállításig, valamint a legelső kül- és belföldi gyárokból készült halotti öltözetek és más halotti díszítmények a legnagyobb választékban és igen jutányos áron kaphatók.

Egyszermind ajánlja a nagyérdemű közönségnek kitünő szépségű külföldi, szárazított

virágbokrétát,

valamint halotti díszítményül készített koszoruit, horgonyait és keresztjeit.

Júrosi János.

Lakása és raktára Nagyutczában, 519. sz. a. van.

Tekeasztalok

46 2—0

és jégpinczék.

Alólirt ajánlja gyarilag beállított asztal műhelyét és elvállal minden szakmájába vágy munkát, épületeknél, és készít mindennemű házibutorokat.

Különösen ajánlja a t. cz. közönségnek kitünő tekeasztalait és jégpinczéit a melyek ugy tartosságuk mint czélnak megfelelőségük, és csinos külsejük által mind eddig köztetszésben részesültek.

Tekasztalok valamint jégpinczék mindig készen is találhatók.

Az árak a legjutányosabban számíttatnak. Árszámlák és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.

Levelezés kölesönösen díjmentes.

A tekeasztalokért és jégpinczékért 5 évi felelősséget vállal.

Beinhackl Márton,

építészeti és butorasztalos.

Brassóban a feketeuczában 396 szám alatt.

Fűszer és anyag árucikkek

a legkitünőbb minőségben és jutányos áron.

Alólirtnak nagyszerűleg ellátott, Brassóban a Nagypiatzon a „fehér ludhoz“ címzett fűszer-, anyag- és csemege-kereskedésében kaphatók mindennemű kül- és belföldi sajtok. Sózott, marinírozott, szárazított és füstölt halak. Candirozott gyümölcsök. Bonbonsok és más édességek. A legkitünőbb fajú bel- és külföldi borok eredeti palaczkokban. Déli gyümölcsök. Muszka és chinai thea. Valódi rum és arrak. Különböző fajú kávé és cukor.

Festet és fejez gyapott-fonal a legnagyobb választékban.

Minden fűszer és anyag árucikkek nagyban és kicsinyben is kaphatók.

(40) 6—0 **Duschoiu János.**

Nagy József, orgonaművész,

mindennemű új művek készítésére és régik javítására 8—0 folyvást vállalkozik legolcsóbb árban. (8) Lakása: Brassó, Bolgárszeg 1436. sz. alatt.